

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Copensteinivus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In Die Cinervm. Memento homo, quia cinis es, & in cinerem reuerteris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

IN DIE CINERVM.

Memento homo, quia cinis es, & in cinerem reuerteris.

AEgyptij, teste Herodoto & Plut. in conepularum hilaritates caluariam inferre sueuerunt, quæ in mensa per singulorum tradita manus obibat spectaculo moderator clamante:

Huic similes erimus: Memores iam viuite Lethi.

Simile Deus, inde ab rerum primordio, vsurpauit, iniectis homini brutorum pellibus mortuorum: vt tumulo se debere uiueret memor. Ecclesia refert inter bacchanalia cineres, & ait: *Memento homo, quia cinis es.* quasi dicat. Vanitas in epulis, gaudiis, honoribus: & *vitæ summa breuis spes longas inchoare vetat*, vt canit Horatius. Ergo *Memento homo, quia cinis es*: ac pœnitentiam arripe.

Cuius ergo nos

- I. De vi, & efficacia Pœnitentia.
- II. De cinere, ac puluere.
- III. De hominis fragilitate, ac memoria mortis.
- IV. De ieiunio, & carnis maceratione.

P A R S I.

De vi & efficacia Pœnitentia.

I. Orbibus orbis cœlestibus, dominis rerum naturæ inferiorum, septem infixit Planetas Deus; è quibus in corpora, velut alumnos suos, magnæ efficaciam dimanarent influxus. Sic Ecclesiæ septena dedit Sacramenta Iesus. In quibus Pœnitentiæ tantum est; quanta eiusdem & necessitas, & salubritas.

Et azylū. Vtque Romulus, teste Plut. in Romulo, Urbem conditurus, facinorosorum aperuit azylum; quod confugis indemnitate præstabat: Ita Iesus in ipsis Ecclesiæ

cunabulis primum, quod instituit, Pœnitentia erat: quam & suus Prodromus, & Ipse prædicarunt: *Pœnitentiam agite, quoniam appropinquat regnum celorum.* Ad hanc nemo damnus est: indemne omne nefas, & expiabile scelus omne.

1. Triste terris diluuium, Gen. 7. criminum erat eluuium. Magis iam Pœnitentia, quanto Veritas maior Figura. Est ea Iordanis, 4. Reg. 5. Naamanis lepram eluit mundans.

2. Mare rubrum Aegyptios, quotquot erant, obruit omnes, Exod. 14. Psalm. 105. *Vt ne vnus quidem superfuerit ex eis.* Sic rubricata Christi Sanguine Pœnitentia, contritionis vndis peccata demergit.

3. Ipsa est funda Dauid, 1. Reg. 17. tribus instructa filicibus, Contritionis, Confessionis, Satisf. sternendo Goliatho, peccato. 4. Est Scala Iacob, per quam peccatores facti Angeli scandunt sursum. 5. Est Probatica, Ioan. 5. morbi genus omne curans. 6. Est vastus in hoc freto Cetus, Ioan. 6. restituit.

2. Ionarum absorptor, & saluorum in litus restitutor. 7. Est Virga Moylis Iesus, ægyptiacorum serpentum, ac draconum, peccatorum, inquam, deuoratrix. Exod. 7. Ea nunc pullis induta luget; pastaque ieiuniis Filia cœli, Tutela virtutum. Ipsa nunc pro auri crinalibus, cineres: pro deliciis, cilicia, pro torque, flagra vsurpat pararia domicella: Felix in ea, vt videtur, miseria: læta intus in luctu foris.

P A R S II.

De Cinere, ac Puluere.

I. Cineres semper peccantium portus, salusque fuerunt. 1. Niniuitæ Ioann. 3. ad Ionæ prædicationem, in cineribus salutem inuenerunt. 2. Abraham vero & gratiam: Gen. 18. Nam cinerum meminit ante, quam ausit loqui Deo. Ego puluis,

Ad feci- puluis, & cinis loquar ad Dominum. 3. A-
matro- chab. 3. Reg. 21. ab ira Dei se condebat in
nam. cinere.

Ad sola- 4. Iob cap. 10. solatium in cinere qua-
nam. rebat, Memento, ait, quod sicut lutum feceris
me: & in puluerem reducis me: quali dicat;
An contra puluerem ostendes potentiam tuam,
& iustitiam distringes? O vim cinerum,
pœnis, culpisque arcendis: refrenandis
cupiditatibus, parandis omnibus?

Ad elu- Lixiuum fit, cineribus percolatum:
nam pec- peccatorum eluuium est lacryma per
catorem. nouissimorum memoriam ducta, & elici-
ta. Da hanc Domine, & Psalm. 50. lauabis
me, & super niuem dealbabor.

Ad pro- Ut Daniel, cap. 14. cineribus in fano
bas sparsis sacrificulorum imposturas dete-
nam xit, draconemque destruxit. Ita memo-
nam ria nouissimorum technas carnis, mun-
nam di, & c.

Ad pro- II. O cineres vere regios? Nam Regem
bas Niniux, & Achabum, & Dauidem ad
nam saccum adegistis. Psalm. 100. Cinerem
nam tanquam Panem manducabam. Quare &
nam vos nunc ô Reges, intelligite idem. Cineres
non Vestri sunt dedecores: sed vestri
sunt ipsi, iam inde ab maiorum vsu ve-
strorum.

Ad matro- Vestra quoque sunt iidem hæreditas,
nam. Matronæ. Esther. ca. 14. cineribus se, vel-
ut aromatibus, perfudit. Et ipsa tamen
quid venustius: gratiosius: regifcentius?
2. Iudith. cap. 9. ipsa pulchritudo, Oculus Is-
rael dicta, loco sibi se cinere incerussa-
uit; strinxit lumbos cilicio.

3. Filia Ierusalem, Thren. 3. in transmi-
gratione Babylon. abiecta humi capita
nimbo cinereo perfuderunt. Idem nunc
tempusque, peccataq; vestra reposcunt.
Memento, homo, & c.

Homo pul- III. Repete ortum tuum: vnde domo?
ueris & quotendis? E terra, in terra, terra ho-
pulueris, car- mo. 1. Physica est Maxima: Ex quibus v-
nam. numquodque componitur: in eadem & resol-

uitur. Terminus à quo, puluis es: ad quem:
& in puluerem reuerteris. 2. Mathematicum
est principium: Omnes lineæ, à centro ad
peripheriam ductæ, sunt æquales. Ita & Horat.
Mors sceptræ ligonibus æquat. Rex, fexque
hominum lies, cinis es, & in cinerem reuer-
teris. Centrum vnum, vnaque circumfer-
rentia omnibus est, lineis æqualibus
mensurata mortalitatis. 3. Honorum hic
umbra breuis breue iacit discrimen;
quod vna luci intercurrentis nubecula
mortis extergit: Et Fuimus Troes.

Memento homo, quia cinis es: 1. Et domus *Hominis*
tua super arenam structa: Matt. 7. quæ ad *domus lu-*
vnum Aquilonis flabrum corruet. 2. Ut *tea est.*
ad procellam primam Iobi domus euer-
sa, cunctis dedit liberis eius sepulcrum
epulantibus. Iob. 2.

3. Atrocior Philistææ ruina domus:
obruit omnes, Iud. 16. subtraçtis duabus
ab Samson columnis. Et tuæ domus ho-
mo, columnæ quæ? Cinis es. Et quæ tua
confidentia? Imprudentia. Crede,

Omnia dispareunt: præter amare Deum.

4. Qualis statua colossæ Nabuchodo- *Et caduca.*
nosoris? Caput aurea: argentea pectus &
brachia: ventrem & fœmora ærea: lutea
pedes. Et hi ad leuem tactum lapsi de
monte lapilli dissiliunt, neque ruina mo-
lis vniuersæ, ac obrutio. Ita euenit aureis
honoribus ac opibus, æneo robori, fer-
reæque potentia, luteo innixis homini:
ruente quo casu ab monte fortuna. Te
nosce, & sape: quia cinis es.

P A R S III.

De hominis fragilitate, & memoria
mortis.

I. **P**erge iam, Philosophia prisca efferre *Homo sic*
hominem: 1. Tu Hermes Trismegi- *magni.*
ste dic eum *Miraculum magnum.*

2. Pythagora, Deum, dic: at mortalem,
Nihil eum nostis: principium eius est
puluis: medium, cinis: finis, vermis. 3.

Iam

Iam Plato in Timæo dic eum diuinum genus. 4. Tuque Photine: Quoddam Vniuersum & microcosmum appellas.

Vnus est omnis creatura.

Et tamen omnia puluis idem.

Est figulinus ac fragilis.

Istius memoria humiliat.

Etiam potentissimos quoque.

5. Sed ego te Magne Gregori, demitor; Quod, hom. 26. in Euang. istud: Prædicare Euangelium omni creatura, id est, ais, homini. Ergone in vno omnium est rerū creatarum pretium? Et vero est: Est tamen & cinis. Esto habeat esse cum saxis, vegetari cum quercibus ac cedris: sentire cum leonibus, intelligere cum Angelis: est tamen cinis. Bene Pfalter. 11. Est tanquam puluis, quem proicit ventus à facie terra. O ventorum ludibria mortales!

Agathocles, ex figuli filio Rex factus Sicilia, vt fortis vtriusque, præsentis ac præteritæ, viueret memor; in figulinis & aureis cibos mensæ voluit inferri: Sicut & Vviligises primus Elector Moguntinus, Basilicæ conditor Cathedralis, vir vere Magnus, in Moguntiacâ intulit Insignia rotam carpentariam; (quod filius hamaxurgi fuisset, atque ex tantulo tantus emerisset. Et homo figuli est filius figulinus. 1. Iob. 10. Manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me. 2. Ieremias clamat: Terra, in esse: Terra, in fieri: Terra, in conseruari: Et quid superbis terra, & cinis? Eccl. 10. Noli igitur altum sapere sed time.

II. Quid pauone superbius? Ad visos tamen pedes suos cristas ponit. 1. Te intueare, qui homo vanus in superbiam erigeris, tanquam onagrum te liberum natum putans, Ecce Thren. 1. Sordes enim in pedibus eius, & in circuitu eius hostes eius.

2. Quantuscunque fuerit Xerxes, suum tamen exercitum innumerum ex edito specularatus, acerbe est illacrymatus; teste Plutarch. & ait: Heu, tot ex hominum myriadibus nullus post annos centum superstes erit. Abibunt in cineres. Et nos malis, mortique illatabimur?

3. Refert Platina in Cælestino III. Saladinum, Regem Aegypti, vicinum morti

dedisse præconi indusium: iussisse per urbem, id circumferri, ac proclamari: Magnus Saladinus Orientis subiugator, Asia domitor, terror orbis vnicum hoc indusium, ex omnibus tropæis suis secum auferet. Ehem, cineres, quid nō potestis, inspecti propius? Tuam cernis vilitatem? Iam mox indues humilitatem.

Memento 1. conditum te non ex igne, Omnia bo- vt stellæ; non ex aere, vt venti, sed è terra na corporis elementorum infimo: Et huius tu puluis sunt fluxa, es. Esti montes complanes, maria ponte sternas, morieris. 2. Sis Hercules robore, deliciis Lucullus, turres Babylonias construas, moriere. 3. O nymphæ, vester flos iste Veneris emarcescet, extructa & mittellata crinium fastigia cadent, delicatula membra verminabunt. Memento, quia cinis es.

1. Philippus, Rex Macedo, ab puero o- Ideo mor- mini mane salutabatur hisce: Memento mo- est memo- ri Rex: Sic Aelian. l. 8. Var. cap. 15. Vel, vt alij, randa. Hom: nem te memineris,

2. S. Chrysostr. Sur. t. 1. sepulchrum sibi effodi iussit, non perfici: sed quotidie interrogari, sese; Vin' perfici?

3. Ad Imperatorum inaugurationem olim aceruus marmorum accumulabatur, interque mediam pompam ex Imperatore exquirebatur; quo marmoris genere velittumbam sibi excidi?

4. Lycurgus; Laconum legislator, vt Plut. prodit; sanxit, vt bustuaria in vrbis medio constituerentur, & ex eis mortem singuli ferrent in oculis. Nostra nobis nos simus cœmeteria, memorando mortem. Atque ita pullati vestem induerimus cineream.

PARS IV.

De ieiunio, & carnis maceratione.

I. Stiuis habitus similes sunt epulæ ipsa Quadra- Ieiunia, deliciæ Quadragesimæ, & gesimalis hæc epula.

hæc delictum Pœnitentiæ est: 1. Digna Iesu, Moysè, Elia. 2. Epulæ pretiosiores Cleopatranis, Lucullianis lautiores: Afuerianis regificentiores, *Esph.* 1. 3. Quas *Exod.* 29. Moyses inchoauit: Elias, 3. *Reg.* 19. profecutus est: Iesus *Matth.* 4. confirmauit. Acta à singulis in montibus per dies 40. vbi radices, missus: rupes, mappæ: mensa, ablatio mensæ; torrens, faler-num est.

Die 40. Dies 40. Niniuitis dati pœnitentiæ; *Ion.* 5. Hi totidem & nobis. *Aahuc* 40. dies, & tua *Nirine* subuerteretur. 2. Israelitæ annis 40. per desertum errarunt ærumnosi: *Num.* 12. demum ægre in terram promissam introducti cum hosticalucta varia. Ita nos hic. 3. Noe dies 40. in Arca, imbrium, ventorum, cœlique iactatus iniuriis durauit: demum in montibus Armeniæ conqueiuit. *Gen.* 8. Nec tibi molliora speres, ô anima pœnitentiæ in arcam te include; diluuium sustine pœnarum: Dura, per dura.

Et adhuc superstitionem esse criminabuntur quadragesimale ieiunium, Epicuri de grege porci hæretici? Vah natos abdomini ventricolas: quorum Deus venter est, & finis interitus. Quam nobis ex ieiunio calumniato; eandem Moysi, Elia, Iesu irrogatis iniuriam. Quin & Apostolis, primæque Ecclesiæ. Teste Hieron. Epist. Contra Montan. tom. 2. & in Oseam cap. 18. Nos vnam Quadragesimam, secundum Traditionem Apostolicam, anni tempore nobis congruo obseruamus. Eadem Amb. August. Basil. Orig. Hom. 10. in *Leuit.*

Esph. 1. II. Eiectos paradiso per esum vetitum, vetitus restituit esus: vitia comprimit, mentem eleuat, virtutem largitur, & præmia: & *Matth.* 9. Hoc genus demoniorum non eiicitur, nisi in oratione & ieiunio. Mirum triumphum Ieiunij! Vrbes cladibus eripit: demones conterit: Deum vincit.

Exempla. 1. Hebræes indictum ab Esthèra ieiunium

ab interitu liberat, *Esph.* 4. Amane suspenso. 2. Prisci Patres, quod extorque cœlo volebant; pro eo Ieiunia suscipiebant, teste Augustino.

Instituti vero huiusce ieiunij causa est, *Finis instituti est carnem subicere spiritui.* nostræ carnis insolescentia aduersus Spiritum. 1. Illa, vt Esau vorax, pro te nauci, gulæque irritamento ius omne primogenituræ, seu vitæ beatæ, diuendere floccipendit. Qua etiam causa fratrem suum, Rationem ac spiritum, exofuna habet, & persequitur. 2. Eua, *Gen.* 3. Adamum pomi illicio tentat, & euertit. 3. Dalila Samsonem, in sinu suo quiescentem, soporat, detondet, eneruat robore, innectit funibus: hostibus tradit. *Iudic.* 16. 4. Pellex Putipharæ castum sollicitat Iosephum in nefas: at voti impos facta sui, ardorem cupidineum in odium vertit ac rabiem, persecutrix innocentis, *Genes.* 39. Talis Caro concupiscit, ac furit aduersus Spiritum.

III. Quare edomanda est. 2. *Cor.* 6. In Caro laboribus, in vigiliis, in ieiuniis. Age, fac Carni, quod Tobias pisci. *Tob.* 6. Hic vndis innatans, Tobia inuasor; Angeli iussu in siccam extractus exenterabatur: Sic anima carnem ex deliciis, atque cupidinis in siccam xirophagiæ esurialis extrahat, extenuet pœnitentia. Nam

Luxuriat ravo, non bene pasta caro.

Quare ad arma, ad arma aduersus domesticum hostem corpus hoc nostrum.

1. Præit exemplo Dux Paulus, 1. *Corinth.* *Exempla.*

9. Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo.

2. Dux Anachoretarum Sanctus Hilarion, teste Hieron. cap. 1. Epistol. in vita Hilar. Ego, aselle, faciam: (sic is corpus suum alloquebatur: vt non calcitres; nec te hordeo alam, sed palcis: fame te conficiam & siti: graui onerabo te pondere, vt cibum potius cogites, quam lasciuiam. O bellum ô bellum! 3. Simili carnem debellauit Euagrius, Thebaidos incola deserti. Hoc flagris cor-

D d d d d pus

pus diuerberante, vt rüpes ab icibus re-
fonarent; excitus alius virum sanctum
increpat, & domandum, ait, non enecan-
dum corpus esse: monet, scire faceffe-
ret. Cui is hoc tantum: *Quiescat ille, & qui-
escam ego.*

Perora. Quare, si hostales admiremur;
imitemur certe Dauidem. Psalm. 34. *Hu-
miliabam,* ait, *in ieiunio animam meam.* O-
bedite Ioeli, capite 2. *Conuertimini ad me
in toto corde vestro, in ieiunio, & fletu, & plan-
ctu.* Reuertere igitur *Sunamis,* conuertere *Je-
rusalem.* Vocantem audi, imperanti ob-
tempera; metue comminantem. Dic
cum Psalm. 56. & 107. *paratum cor meum
DEVS, paratum cor meum te per deserta ad
Caluaria sequi montem, sanctificare
ieiunia & poenitentiam: tantum Adiuua
Deus.*

FERIA V. POST CL-
neres.

*Cum intrasset IESVS Capharnaum,
accessit ad eum Centurio.*
Matth. 8.

REX Dauid, 1. *Regum* 30. dum Amale-
citas latrunculos persequitur, forte
incidit in derelictum ab istis seruum Ae-
gyptium agrum: quem Rex suscepit, re-
focillauit; vsusque ductore est; vt victo-
riam ab hoste reportarit. Sic Centurio
in suum affectus seruum, pro ipso labo-
rat: & exorat. Hocque amplius euin-
cit; vt suum sub tectum intraret Do-
minus.

Circa quæ nos

- I. De iustificatione militaris animi.
- II. Quis Centurio?
- III. Qui miles Centurionis?
- IV. Quis paralyticus seruus Centurio-
nis?

PARS I.

De iustificatione militaris
animi.

Multa sunt admiranda: in quibus fa-
cile princeps Remissio peccatorum
est, seu Conuersio peccatoris. 1. Vt affir-
mare non vereatur D. Th. 1. 2. q. 112. *Ma-
ximum opus Dei est iustificatio, & remissio
peccatorum.* 2. Secundum Psalm. 144. *Mise-
rationes eius super omnia opera eius.* 3. Hinc
erat Ecclesia iam quotidie: *Deus, qui par-
cendo, & miserando potentiam tuam maxime
manifestas.*

Creatio miranda est potentia: sed iu-
stificatio maioris. Verbo creauit omnia: *Maio-
Creatio.*
atque vt peccatum originale aboleretur
5000. annis laboratum est: & de-
mum 30. annis quanta tulit ob idem? Il-
lic. Psalm. 148. *Dixit & facta sunt:* hic, *Lucæ
24. Oportebat Christum pati, & sic intrare in
gloriam.*

Tanta molis erat, ex fero leone face-
re agnum humilem, ex diabolo ange-
lum, ex idololatra Christianum, & seruo
mundi libertum Domini. 1. Ita Dan. 4.
Nabuchodonosor prius in bestiam con-
uersus fuit; quam ab Daniele conuerte-
retur. 2. Deus, *Exod. 17.* mandarat Moyli
tantum præciperet petrae, daret aquam:
ipse vero etiam virga percutiebat; & vix
tamen credebat pro manaturam aquam.
Sic anima peccatrix non verbis solum;
sed virgis ad conuersionem impellenda
est, vt fluant aquæ poenitentia. 3. Piratam
talem, toto mari libertatis euagantem, ad
litus poenitentia ducere: laboris est & va-
lida gratia.

Idque maxime in militibus cernitur. *De Militi-
bus vo-*
Vt aer & ignis, tanquam symbola elemē-
ta, facile in sese commutantur, vt aer fiat
inflammatus: at symbola, vt ignis & a-
qua, non item Vnde mirum, si aqua arde-
re cerneretur. Ita ciuem, vulgaremque
homi-